

Odgojno-obrazovna uloga slikovnice

Šimunić, Larisa

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Rijeci, Sveučilište u Rijeci, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:189:062347>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-14**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Teacher Education - FTERI Repository](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI
UČITELJSKI FAKULTET U RIJECI

Larisa Šimunić
Odgojno-obrazovna uloga slikovnice
ZAVRŠNI RAD

Rijeka, 2021

SVEUČILIŠTE U RIJECI
UČITELJSKI FAKULTET U RIJECI
Preddiplomski sveučilišni studij Rani i predškolski odgoj i
obrazovanje

Odgojno-obrazovna uloga slikovnice
ZAVRŠNI RAD

Predmet: Kultura govorenja i pisanja

Mentor: Marinko Lazzarich, dr.sc.

Student: Larisa Šimunić

Matični broj: 0299011582

U Rijeci,
lipanj 2021

Izjava o akademskoj čestitosti

„Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da sam završni rad izradila samostalno, uz preporuke i savjetovanje s mentorom. U izradi rada pridržavala sam se Uputa za izradu završnog rada i poštivala odredbe Etičkog kodeksa za studente/studentice Sveučilišta u Rijeci o akademskom poštenju.“

Sažetak

Slikovnica je djetetova prva knjiga s kojom se susreće. Čitajući slikovnice dijete upoznaje svijet književnosti i usvaja ljubav prema knjigama. Jednako tako, čitanjem se kod djeteta razvija sposobnost opažanja, pamćenja, pažljivog slušanja, razmišljanja i zaključivanja, ali i kreativnog razmišljanja. Mnoga istraživanja naglašavaju važnost čitanja djeci od najranije dobi i način na koje ono utječe na dječji razvoj. Slikovnica je sastavni dio mnogih aktivnosti odgojno-obrazovnog rada, a velika je uloga odgajatelja u izboru kvalitetnih i dječjem razvoju primjerenih slikovnica. Prilikom izvedbe aktivnosti u koje je uključena slikovnica potrebno je pripremiti prostorno-materijalno okruženje u skupini, kao i pozitivno ozračje među djecom. U mnogim vrtićima provode se razni projekti i radionice povezani s pojmom slikovnica, a u neke su uključeni i roditelji djece. Cilj je projekata naglasiti odgojnu ulogu slikovnice, ali i usvojiti ljepotu pisane riječi.

KLJUČNE RIJEČI: slikovnica, ilustracija, dječja književnost, projekti

Summary

The picture book is the child's first book. By reading picture books, the child gets to know the world of literature and discovers love for books. Likewise, reading develops a child's ability to observe, remember, listen carefully, think and make conclusions. It develops creativity and imagination. Many studies emphasize the importance of reading to a children from an early age and the way it affects children's development. The picture book is an integral part of many educational activities. The role of educators is in the selection of quality and child-friendly picture books. When performing activities in which the picture book is included, it is necessary to prepare the spatial-material environment in the group, as well as the positive atmosphere among the children. Many kindergartens carry out various projects and workshops related to the concept of picture books, and some also involve parents. The aim of the project is to emphasize the importance of reading to children, but also the beauty of the written word.

KEY WORDS: picture book, illustration, child's literature, projects

Sadržaj	
Sažetak.....	V
Summary.....	VI
Uvod.....	1
1. TEORIJSKI OKVIR SLIKOVNICE.....	2
1.1. Funkcija slikovnica.....	4
2. POVIJEST SLIKOVNICE.....	5
2.1. Počeci hrvatske slikovnice.....	6
2.2. Vrste dječjih slikovnica.....	10
2.3. Interaktivnost u slikovnicama.....	15
3. ULOGA SLIKOVNICE U ŽIVOTU DJETETA.....	16
3.1. Vrednovanje odgojno-obrazovne vrijednosti slikovnica.....	16
4. PEDAGOŠKA ULOGA SLIKOVNICE U DJETINJSTVU.....	18
4.1. Primjena slikovnice u raznim aktivnostima u vrtiću.....	18
5. PRIMJERI IZ PRAKSE: PRIPOVIJEDNE SLIKOVNICE PIKE VONČINE.....	23
5.1. Priče o životinjama Pike Vončine.....	23
5.1.1. Emilija u Zemlji kotača.....	24
5.1.2. Emilijina vrlo neobična pustolovina.....	25
5.1.3. Putovanje tete Hilde.....	26
6. RODITELJI I SLIKOVNICE.....	28
7. ULOGA SLIKOVNICE U ŽIVOTU DJETETA.....	33
7.1. Vrednovanje odgojno-obrazovne vrijednosti slikovnica.....	33
8. SLIKOVNICE U VRTIĆU.....	34
8.2. Aktivnost u Dječjem vrtiću Radost.....	35
8.3. Dječji vrtić Žirek.....	37
8.4. Slikovnica kao igračka.....	38
9. ZAKLJUČAK.....	39
10. LITERATURA I IZVORI.....	40
PRILOZI.....	42

Uvod

Slikovnica je prva knjiga s kojom se dijete susreće. Čine ju tekst i ilustracije koje prate radnju. Tekst slikovnice mora biti jednostavan, zanimljiv i prilagođen dječjem uzrastu. Ilustracije moraju biti jednostavne i razumljive djetetu. Kako bi kod djece razvile osjećaj za lijepo, moraju biti estetski vrijedne. One bogatije preporučuju se starijoj djeci. Mogu biti realne, ali i maštovite ukoliko prate svijet stvaralaštva.. Mnoga istraživanja potvrđuju važnost čitanja djeci od rođenja, kao i utjecaj koje ono ima na dječji razvoj. Na primjer brže usvajaju razne pojmove, otvoreniji su u komunikaciji s drugima, razvijaju bolje predčitalačke vještine te ranije kreću sa samostalnim čitanjem. U današnje vrijeme veliku važnost imaju problemske slikovnice koje pomažu djeci u nošenju s raznim životnim situacijama poput rastava roditelja, odlazak u bolnicu, dolazak mlađeg brata ili sestre, prihvaćanje djece s teškoćama u razvoju i slično. Čitanjem takvih slikovnica djeci je lakše prihvatiti problemske situacije. Čitajući slikovnicu dijete otkriva svijet oko sebe. Mnogo je funkcija slikovnice u dječjem razvoju, no jedna od važnijih je spoznajna uloga slikovnice kojom djeca spoznaju sebe, svijet koji ih okružuje te im pomaže u svakodnevnim životnim situacijama, primjerice odlasku u vrtić. Čitanjem djeca uče kako izraziti svoje osjećaje te primaju nova iskustva. Kvalitetna slikovnica odraz je odgojno-obrazovnih sadržaja koji se međusobno nadopunjuju te predstavlja određeni izazov, ali i poticaj. U odabiru kvalitetne slikovnice važnu ulogu imaju odgajatelji i roditelji jer čitanje takve slikovnice potiče cjelokupni razvoj djeteta. Slikovnica je materijal za čitanje, ali i poticaj za mnoge aktivnosti u odgojno-obrazovnoj skupini. Sredstvo je odgojno-obrazovnog rada, a mnogi vrtići provode i cijele projekte uključivanja upravo slikovnice. Kasnije u nastavku biti će navedeni primjeri zanimljivih projekata na temu slikovnica i čitanja djeci. Osim odgajatelja i djece, u provedbu nekih projekata bili su uključeni i roditelji djece. Svoj završni rad odlučila sam pisati na temu Odgojno-obrazovna uloga slikovnice iz razloga što mislim da je ona nezaobilazan dio svakodnevnih aktivnosti u odgojno-obrazovnom radu te je dio glavnih poticaja za dječji cjelokupni razvoj. Velika je uloga odgajatelja u izboru kvalitetnih i razvojno primjerenih slikovnica te je važno da svatko od nas bude svjestan važnosti čitanja djeci.

1. TEORIJSKI OKVIR SLIKOVNICE

Slikovnica je ilustrirana knjiga namijenjena djeci. U njoj upravo slike imaju glavnu ulogu te one prenose informaciju. Prema Kokić Batarelo „Slikovnica ima sadržajno jedinstvo tijekom priča, teme ili pojmovnog okvira, razvijenog kroz slijed slika koje sačinjavaju knjigu.“ (Kokić Batarelo, 2015:378). Slikovnica može biti pravilnih i nepravilnih rubova i oblika, može biti u obliku harmonike za razvlačenje, u obliku životinja, kuće, cipela s vezicama, djeteta te takva predstavlja vrstu igračke. Jednako tako, može biti napravljena od raznih materijala kao što je karton, spužva, plastike, posebice za manju djecu jer je takva slikovnica deblja i lakše je listati stranice. Čitajući slikovnicu dijete uči o svijetu te mu ona pomaže svladati poteškoće s kojima se svakodnevno susreće. Dijete spoznaje svijet oko sebe, razvija vlastito promišljanje (uzročno-posljedične veze, analizu, sintezu te razvija govor, bogati rječnik, razvija osjećaje i umjetnički stil te što se dijete više susreće sa slikovnicama, razvit će veću ljubav prema čitanju i knjigama. Problemske slikovnice pomažu djetetu u rješavanju problemskih situacija. Teme slikovnica najčešće su povezane s učenjem higijenskih navika, o pravilnom ponašanju, međuljudskim odnosima i sl.

Slika 1 -Primjer problemske slikovnice¹

Slikovnica mora biti sigurno izrađena kako se dijete ne bi ozlijedilo, mora biti pedagoški ispravna, da su slike i tekst namijenjeni upravo djetetu. Ilustracije moraju biti šarene i djetetu privlačne, pobuditi dječju maštu i učiti ih pravim vrijednostima. Tekst koji prati ilustracije mora biti jasan, jednostavan, zanimljiv, ali i gramatički i pravopisno točan kako bi djeca pravilno usvojila riječi i bogatila vokabular. Poželjno je i da tekst bude pisan velikim tiskanim slovima

¹ Izvor: https://evenio.hr/wp-content/uploads/2016/09/medjvedica-je-strah-ostati-u-vrticu_naslovnica-750.jpg (9.6.2021)

kako bi starija djeca mogla samostalno čitati i učiti slova. Slikovnica djeci predstavlja prvi susret s pisanom riječju te s prvim oblicima književnosti. Zadatak je roditelja i odgajatelja birati kvalitetne i poučne slikovnice radi njihove dobrobiti i cjelokupnog razvoja. Važno je iskoristiti sve potencijale koje nam slikovnica pruža. Suvremena slikovnica, osim ilustracija i teksta uključuje i razne zvukove te taktilne oblike (Kokić Batarelo, 2015). Slikovnica kao umjetničko djelo podrazumijeva međuovisnost slike i riječi, ona je socijalni, kulturni i povijesni dokument. Slike, kao i riječi u slikovnici nezamjenjive su te su jednako važne za sadržaj. O slikovnici pišu Milan Crnković i Dubravka Težaka u djelu *Povijest hrvatske dječje književnosti od početka do 1955. godine*.

Slikovnica je djetetova prva knjiga te ju autori nazivaju dječjom knjigom par excellence te je jedna od glavnih vrsta dječje književnosti. Slikovnicu sačinjavaju slike i tekst, no važno je naglasiti da slikovnica može biti bez teksta, no ne može biti bez slika. Ona je kratka priča koja donosi raznolike teme iz svakodnevnog života, a može biti umjetnička ili poučna. Poučne slikovnice važne su za dječji razvoj jer djeca čitajući upoznaju svoju okolinu, uče o životinjama, biljkama, ljudskim djelatnostima, prijevoznim sredstvima i sl. Jednako tako, one mogu biti i uvod u buduće nastavne predmete kao što su fizika, kemija, matematika, priroda. Umjetnička slikovnica omogućuje djeci doživljavanje svijeta. Slikovnica je skup minijatura koje daju slikovnici karakter te ih prve zamijetimo prilikom čitanja slikovnice. Dijete slikovnicu doživljava svim svojim osjetilima te je važno odabrati onu primjerenu djetetovom uzrastu. Prilikom odabira moramo paziti na estetski izgled i edukativnu vrijednost slikovnice, primjerice voditi račun o bojama crteža jer je djeci osjećaj za boju urođen te ih ona privlači. Tekst slikovnice mora biti jasan i kratak, poželjno je i da bude stihovan kako bi djeca brže i lakše usvojila riječ (Verdonik, 2015).

Slikovnica ima za djecu nekoliko funkcija, koje korespondiraju s potrebama u odgoju u predškolskoj dobi kao i u dobi čitatelja početnika, a to su: informacijsko-odgojna funkcija, spoznajna funkcija, iskustvena funkcija, estetska funkcija i zabavna funkcija (Verdonik, M., 2015/2016). Danas uz slikovnicu postoji i multimedijalna slikovnica koja uključuje tekst, sliku, zvuk, animaciju i film, interaktivnost i hipermedije. Način na koji djeca koriste multimedijalne slikovnice proizlazi iz filozofije *learn through play* koja se zasniva na dječjem istraživanju svijeta kao i njihove interaktivnosti te korištenje novih tehnologija (Verdonik, 2015).²

² Izvor: <https://www.mvinfo.hr/clanak/citajte-djeci-slikovnice-za-djecu-do-3-godine>
Pribavljeno: 28.6.2021.

1.1. Funkcija slikovnica

Slikovnice su prvenstveno nastale kako bi dijete zabavile i poučile, a bile su određene ciljem i svrhom. One obuhvaća razne potencijale za djelovanje na razvoj djeteta (Martinović i Stričević 2011). Slikovnica obuhvaća pet funkcija: spoznajnu, iskustvenu, informacijsko-odgojnu, estetsku te zabavnu. Važno je da dijete vidi slikovnicu poput zabave, a ovdje je ključna upravo zabavna funkcija koja predstavlja temelj za sve ostale funkcije. Uz ovih pet funkcija možemo navesti i govorno-jezičnu. Informacijsko-odgojna funkcija omogućuje djetetu uvid u probleme i odgovore na svoja pitanja. Ovom funkcijom dijete razumije svoje misli, osjeća, ponašanje i odnose u obitelji i društvu. Ono uči razvijati vlastito mišljenje. Spoznajnom funkcijom slikovnice dijete provjerava svoje spoznaje i znanja o raznim pojavama i stvarima. Iskustvena funkcija djetetu omogućuje iskustvo. Primjerice gradsko dijete čitajući slikovnicu o životu na selu uči o životinjama, prirodi i slično. Estetska funkcija ima veliku ulogu jer dijete će prije izabrati slikovnicu koja je obojana vedrim bojama i koja ga privlači. Ovom funkcijom kod djeteta se razvija osjećaj za lijepo, ali i ljubav prema knjigama i čitanju. Zabavnom funkcijom dijete kroz igru usvaja znanja. Ova je funkcija preduvjet za ostvarivanje ostalih (Čačko, 2000). Govorno-jezičnom funkcijom dijete usvaja i bogati vokabular, ali i razvija fonemsku i fonološku osviještenost. Navedene funkcije su ovisne jedna o drugoj te zajedničkim ostvarivanjem utječu pozitivno na dječji cjelokupni razvoj (Martinović i Stričević 2011).

2. POVIJEST SLIKOVNICE

Preteča slikovnice je ilustrirana knjiga Jana Komenskog, enciklopedijski rječnik *Orbis sensualium pictus*, iako je i *Biblija Pauperum* sadržavala ilustracije. F.J.J., Bertuch u 18. stoljeću izdao je ilustriranu enciklopediju namijenjen djeci, *Bilderbuch für Kinder*. E. Evans, engleski tiskar, usavršio je tiskanje slikovnica u boji te započeo objavljivati slikovnice ilustrirane živopisnim ilustracijama. U zborniku radova *Kakva je knjiga slikovnica* opisana je povijest hrvatske slikovnice i njezine ilustracije (Verdonik, 2015).

Slikovnica je socijalni, povijesni i kulturni dokument koji čine tekst, ilustracije i dizajn. Ona je proizvodni i komercijalni predmet koji kao umjetnički oblik obuhvaća međuovisnost ilustracije i teksta te dramu listanja stranica na pozornici dvostranice (Hameršak i Zima, 2015).

Slika 2- enciklopedijski rječnik *Orbis sensualium pictus*³

3

Izvor:

<https://th.bing.com/th/id/Rf393039c2f0081937cce7da21e58c05c?rik=i5V4R0JQosGtIQ&riu=http%3a%2f%2fupload.wikimedia.org%2fwikipedia%2fcommons%2f7%2f74%2fOrbis-pictus-001.jpg&ehk=JKfbQGYG49GKP%2b45t26nIelcdIH02kx%2f25U22cFa8QI%3d&risl=&pid=ImgRaw> (9.6.2021)

2.1. Počeci hrvatske slikovnice

Prve objavljene slikovnice u Hrvatskoj u početku su bile prevedene s njemačkog ili engleskog jezika. 1888.godine u Danici je objavljen popis niza ilustriranih knjiga za djecu, no nažalost taj popis nije sačuvan. Nagada se da su neke od tih ilustriranih knjiga bile slikovnice te da su objavljene iste godine (Batinić i Majhut 2001).

Dječja knjiga *Mlajssi Robinzon* autora Joachima Heinricha Campea predstavlja prvu dječju knjigu napisanu na hrvatskom jeziku. Izdana je 1796. godine, a sama slikovnica drvorez je obojan rukom. Antun Vranić, hrvatski pjesnik, svećenik i prevoditelj objavio je prijevod prve hrvatske dječje knjige u nakladi Novoselske tiskare. U 19.stoljeću izdane su ilustrirane *Basne* u šest svezaka autora Ignjata Čivića Rohrskog te se one predstavljaju prvu sustavno ilustriranu hrvatsku knjigu. Litografije prema crtežima Rohrskog izrađene su u Kamenorezu u Beču. Krajem 19. stoljeća zabilježen je veliki porast kvalitetnih ilustracija. U *Hrvatsko-njemačkom rječniku* zabilježen je prijevod riječi Bilderbuch, slikaruša, knjiga sa slikama, dok Filipović u svom *Hrvatsko-njemačkom rječniku* koristi riječ slikovnica ili *slikovnjak*. Najstarija sačuvana hrvatska slikovnica jest *Mala Zvėrnica*, objavljena 1864.godine, dok se donedavno najstarijom smatrala slikovnica *Domaće životinje* autora Josipa Milakovića. *Mala Zvėrnica* objavljena je 1864 godine te je uključena u fond Hrvatskog centra za dječju knjigu. Slikovnica *Domaće životinje* objavljena je 1885.godine u Zagrebu, a nakladnici su bili Albrecht i Fiedler. Ilustracije prikazuju životinje na realističan način, a sve su i danas litografirane u Stuttgartu (Hamersak, Zima, 2015). U ilustracijama hrvatskih slikovnica najzastupljeniji su njemački ilustratori. Vladimir Kirin prvi je hrvatski ilustrator slikovnica. 1927. godine tiskao je u boji *Dječju čitanku o zdravlju* (Verdonik, 2015). Upravo ova slikovnica prva je kompletna hrvatska slikovnica, a tekst je napisala naša poznata spisateljica Ivana Brlić-Mažuranić (Hamersak, Zima, 2015). Svojim ilustracijama najviše su se istaknuli hrvatski ilustratori Vladimir Kirin i Andrija Maurović. U slikovnicama najčešće je prisutna poezija, čak u dvije trećine njih, a obilježava ju metrička raznovrsnost, neinventivna rima, mehaničko pjesništvo te opća tematika. Osim poezije u slikovnicama je prisutna i proza, primjerice u bajkama i slikovnicama didaktičke namjene, kao što su slikovnice koje sadrže uputstva za izradu neke igračke od raznih materijala. Na kraju postoje i slikovnice s vrlo malom količinom teksta i one bez teksta koje pružaju mogućnost djeci da sama ispričaju priču pomoću slika. Djeca se na taj način kreativno izražavaju (Verdonik, 2015). Teme prisutne u slikovnicama najčešće su one svakodnevne, prikazuje se

svijet na djeci razumljiv način (slova, brojevi, životinje, prijevozna sredstva, obitelj). Od stilova u slikovnicama je najvećim dijelom prisutan realizam, no u 20. stoljeću pojavljuju se i secesijske ilustracije. Secesija je obilježila veći broj hrvatskih slikovnica, a jedna od tih je slikovnica *Ljubite životinje* autora Josipa Čaklovića. Slikovnica obiluje ekspersionističkim ilustracijama i secesijskim ornamentom. 1942. godine izdana je igračka-knjiga, slikovnica *Koliko je sati?*, poznata po svojim kazaljicama na koricama koje omogućuju djeci da prate priču i povezuju sa satom (Verdonik, 2015). 1967. godine utemeljena je prva hrvatska nagrada za tekst i ilustraciju dječje knjige *Grigor Vitez*, a u svijetu *Andersenova nagrada* koja se dodjeljuje piscima i ilustratorima. Osnovan je i Katalog ilustratora u Gradskoj knjižnici u Zagrebu (Verdonik, 2015).

Slika 3- Mala Zvernica⁴

Slika 4- Mlaises Robinzon⁵

⁴ Izvor: <https://digitalnezbirke.kgz.hr/rdfcgtv/rep/9/r6/kzm/9r6kzmc179z8.jpg> (3.6.2021.)

⁵ Izvor: <https://hrcak.srce.hr/file/214217> (3.6.2021.)

Slika 5- slikovnica Domaće životinje⁶

Slika 6- Dječja čitanka o zdravlju⁷

6

Izvor: <https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRq08QJTkD9JgReLRWLBhOnZk3wzljW1tKTw&usqp=CAU> (20.5.2021.)

7

Izvor: https://www.medix.hr/aploads/images/141/recenzije/Medix141_Page_230_Image_0001.jpg (19.5.2021)

Slika 7-Basne⁸

⁸ Izvor: <https://library.foi.hr/m3/s/20/n/2543--MX0001.JPG> (25.5.2021.)

2.2. Vrste dječjih slikovnica

Slikovnice se prema Batarelo Kokić dijele na: 1) slikovnice za početne čitače; 2) slikovnice koje se vezuju uz određeni koncept; 3) slikovnice u digitalnom formatu; 4) slikovnice igračke; te 5) slikovnice u stihovima (Batarelo Kokić, 2015, str:379-380). Slikovnice za početne čitače djeca mogu samostalno čitati ili uz malu pomoć odraslih. Slikovnicama koje se vezuju uz određeni koncept djeca uče o brojevima, slovima, količinama, veličinama. Oblicima, bojama. Slikovnice u digitalnom formatu uključuju animacije i tehnologiju. Slikovnice igračke omogućuju djetetu interakciju sa slikovnicom, a dijele se na kartonske slikovnice, trodimenzionalne slikovnice, preklopnice koje u svojim preklopima skrivaju dio ilustracije, slikovnice s izrezima u kojima su neki dijelovi skriveni te se kasnije otkrivaju. Slikovnice u stihovima uključuju rimu, primjerice brojalice, uspavanke, dječje pjesmice.

Hoffman i Paciga (2014) daju smjernice za odabir digitalnih slikovnica koje su primjerene za korištenje u radu s djecom predškolske dobi: (1) odabir digitalnih slikovnica čije sastavnice ne ometaju razumijevanje priče; (2) pomoćne sastavnice koje potiču razumijevanje putem interakcije i uključuju povezivanje sa stvarnim iskustvima te ponavljanje; (3) kontrola brzine čitanja teksta; te (4) uključeno aktivno korištenje tehnologije. U smjernicama za vrednovanje digitalnih slikovnica, Yokota i Teale (2014) navode četiri kriterija: (1) priča u digitalnom obliku treba biti prikazana na odgovarajući način; (2) priča iskorištava digitalni oblik u mjeri koja ne bi bila moguća u tradicionalnoj slikovnici; (3) interaktivne sastavnice ne ugrožavaju glavni tijek

priče; (4) dodatne sastavnice su usklađene s pričom te (5) korištene sastavnice su u skladu s čitalačkim sposobnostima djece i njihovim načinom učenja (Batarelo Kokić ,2015,str:381).

No, postoje mnogo vrsta podjela slikovnica ovisno o autoru. Temeljna podjela jest ona s obzirom na oblik slikovnice, njezinu strukturu i sadržaj te tehniku oblikovanja i sudjelovanje recipijenata. Prema obliku slikovnice se dijele na: pop-up slikovnica, nepoderiva slikovnica, leporello slikovnica, multimedijalna slikovnica i elektronička slikovnica i slikovnica-igračka (Majhut i Zalar, 2008). Leporello slikovnica poprima oblik harmonike, a svaka od ilustracija dio je cjeline (slika 8). Pop up slikovnica sadrži dvodimenzionalne ilustracije koje prilikom čitanja iskaču u trodimenzionalnom obliku (slika 9). Nepoderiva slikovnica izrađena je od plastičnog ili platnenog materijala (slika 10). Elektronička slikovnica osim likovnog i tekstualnog sadržaja uključuje i modernu tehnologiju. Multimedijalna slikovnica osim ilustracija sadrži i zvuk koji prati riječi priče (Batarelo Kokić,2015). (slika 12)

Slika 8 Leporello slikovnica ⁹

⁹ Izvor: <https://koopertins.com/images/leporello-selber-machen-darauf-kleben-mit-dem-aktuellsten-b-C3-BCcher-e1491209467637.jpg> (9.6.2021.)

Slika 9: Pop up slikovnic

Slika 10 Nepoderiva slikovnica ¹⁰

¹⁰ Izvor: https://www.felixliber.hr/wp-content/uploads/2021/01/zeko_perivo.jpg (8.6.2021.)

Slika 11 Slikovnica-igračka ¹¹

¹¹ Izvor: https://lafaboo.com/upload/catalog/product/2179/pol-pl-lilliputiens-duza-ksiazeczka-wielofunkcyjna_5f116acfb41e1.jpg (8.6.2021.)

Slika 12 Multimedijalna slikovnica¹²

S obzirom na strukturu izlaganja slikovnice dijelimo na tematske i narativne. Narativne slikovnice najčešće su prerade bajki, a sastoje se od više kraćih priča ili jedne koja se proteže kroz cijelu slikovnicu. Narator priče je sam pripovjedač. U tematskim slikovnicama prikazuju se situacije iz svakodnevnog života, a teme su različite: djetetova obitelj, prijatelji, kućni ljubimci i slično. Mogu biti poučne i umjetničke. Prema korištenim likovnim tehnikama slikovnice mogu biti lutkarske, fotografske, strip, razni crteži i interaktivne slikovnice. Fotografske slikovnice sastoje se od različitih fotografija, lutkarske od lutaka raznih materijala, strip-slikovnice spajaju strip i ilustracije, slikovnice crteža od raznih radova i interaktivne nastaju praćenjem djetetova interesa i motiviranosti. Prema sudjelovanju recipijentata slikovnice možemo podijeliti na one koje dijete čita samostalno i one za čije je čitanje potrebno aktivno sudjelovanje odgajatelja i roditelja. Uloga pripovjedača je posredovanje između slikovnice i djeteta, odnosno veza među tekстом i slikama (Majhut i Zalar 2008).

¹² Izvor: http://www.logovita.ba/6165-thickbox_default/kad-si-sretan-zvucna-slikovnica.jpg
(9.6.2021.)

2.3. Interaktivnost u slikovnicama

U današnje vrijeme tehnologija omogućuje korištenje raznih interaktivnih oblika koji djecu potiču na učenje. Ivan Markić i Ante Kolak napisali su sedam interaktivnih slikovnica u kojim su glavni likovi upravo njihova djeca. U njima su glavni događaji su polazak u školu, prijateljstvo, učenje, odlazak u bolnicu u mnogi drugi događaji iz svakodnevnog života djeteta. Ove interaktivne slikovnice su i didaktički materijal te mogu pomoći roditeljima i odgajateljima odgoju djece i radu s njima.

Jedna od interaktivnih slikovnica je *Mak u bolnici* koja govori o stvarnom odlasku dječaka u bolnicu i teškoće prilikom odvajanja od roditelja. Čitanjem ove slikovnice djeci se smanjuje strah od bolnice i mnogih pregleda te je slikovnica prvenstveno namijenjena djeci koja su u bolnici ili im je ostala trauma iz prijašnjeg odlaska. Slikovnica *Šimun ima prijatelje* opisuje međuvršnjačke donose te uči djecu kako postati nekome prijatelj. U slikovnici upoznajemo dječaka Šimuna koji se pita što znači biti prijatelj, kako se postane najboljim prijateljem, zašto netko ima više prijatelja od njega, mogu li biti trojica prijatelja, a zašto netko ima za prijatelje i djevojčice. Sama slikovnica govori o važnosti prijateljstva te cijeli život sami biramo prijatelje i važno je da djeci pokažemo ljepotu prijateljstva. Slikovnica dolazi s upitnikom koje dijete ispunjava i odgovara na pitanja poput je li njegov prijatelj sretan zbog njegovog uspjeha, razgovara li se lijepo s njim, uključuje li ga u igru, hoće li mu pomoći riješiti problem. Slikovnica *Kako se osjeća Val?* donosi priču o dječaku Valu koji je dobio zadatak da navede kako se osjeća tijekom boravka na nastavi, da navede neke pozitivne i negativne emocije. Na taj način djeca razvijaju sposobnost emocionalne pismenosti. Jedna od negativnih emocija koja je česta kod djece jest dosada, a samim time se smanjuje motivacija djece za učenje i izvršavanje zadataka. Slikovnica *Manuela zna i može* govori o problemima s kojima se susreću darovita djeca te kako su ona prihvaćena od strane druge djece. Ova slikovnica donosi u liku Manuele važnu poruku, a to je da je svako dijete potencijalno darovito, a roditelji i odgajatelji moraju prepoznati taj dar i dalje ga razvijati (Interaktivne slikovnice namijenjene djeci, roditeljima i učiteljima: Put do svakog učenika postoji!, portal *Mama, tata, ja*).¹³ (URL 3)

¹³ Izvor: [Interaktivne slikovnice namijenjene djeci, roditeljima i učiteljima: Put do svakog učenika postoji! - Mamatataja](#) Pribavljeno 22.6.2021.

3. ULOGA SLIKOVNICE U ŽIVOTU DJETETA

Čitajući slikovnicu dijete otkriva svijet oko sebe. Poznato je da je upravo slikovnica prva knjiga s kojom se dijete susreće te ona pomaže u odgoju i obrazovanju djeteta. Mnogo je uloga slikovnice u dječjem razvoju, no jedna od važnijih je spoznajna uloga slikovnice kojom djeca spoznaju sebe, svijet koji ih okružuje te im pomaže u svakodnevnim životnim situacijama, primjerice odlasku u vrtić. Čitanjem djeca uče kako izraziti svoje osjećaje te primaju nova iskustva. Uz spoznajnu ulogu, važne su i socijalizacijska i iskustvena, a na kraju i estetska kojom djeca dobivaju osjećaj za lijepo (Šišnović, 2011.). Čitajući dijete se zabavlja maštajući te ovdje možemo prepoznati zabavnu ulogu slikovnice, a moramo naglasiti i društvenu ulogu jer čitanjem dijete uči o ljudskim vrijednostima. Uči o solidarnosti, odgovornosti i svojem identitetu koje će mu kasnije pomoći u stvaranju međuljudskim odnosima i socijalizaciji općenito (Šišnović, 2011.). Navedene vrijednosti zagovara i *Nacionalni kurikulum* kojima daje osobitu pozornost.¹⁴

3.1. Vrednovanje odgojno-obrazovne vrijednosti slikovnica

Poznata je velika uloga slikovnica u odgoju i obrazovanju djece te je u današnje vrijeme prisutno mnogo izdanih slikovnica. Prilikom odabira slikovnica treba paziti na njezinu primjerenost dječjoj dobi, interesima i sposobnostima djeteta. Posebno je važno da format, sadržaj i materijal od kojeg je izrađena slikovnica odgovara djetetu rane dobi kako se ono ne bi ozlijedilo te kako bi moglo i samostalno čitati. Stoga slikovnica mora sadržavati oble rubove, debele kartonske stranice ili savitljive poput harmonike, velike ilustracije i slova i na kraju i sadržaje koje će privući dječju pažnju, prozorčice, zvučne efekte i slično. Poželjno je da stranice budu velikog formata, kao i tekst koji je u dječjoj slikovnici jednostavan, djeci razumljiv, maštovit, ali i pravopisno točan. Sadržaji slikovnice moraju biti u skladu s osnovnim načelima

¹⁴ Društveno-kulturne i odgojno-obrazovne vrijednosti (Nacionalni kurikulum, 2010). [Pribavljeno 22.6.2021.](#)

pedagogije, a to je da čitajući slikovnice djeca prepoznaju poznate pojmove koji ih vode do nepoznatih, složenijih pojmova. Slikovnica pozitivno utječe na dječji razvoj ukoliko su njezini sadržaji umjetnički i pedagoški usklađeni (Šišnović, 2011.).

4. PEDAGOŠKA ULOGA SLIKOVNICE U DJETINJSTVU

Pedagoški utjecaj slikovnice jako je važan kako bi ona pravilno utjecala na dječji rast i razvoj. Roditelji i odgajatelji moraju odabrati i koristiti u radu slikovnice razvojno primjerene djeci. Slikovnica je sastavni dio svakoga djetinjstva, djeca se s njom susreću od malih nogu. Ilustracije slikovnice djecu upoznaju s umjetnošću, uče o bojama i oblicima. Riječi slikovnice uče djecu slovima, govoru, jeziku te obogaćuju dječji vokabular. Prvi susreti djece sa slikovnicom stvaraju prve pojmove o njima i svijetu oko njih te je poticaj za učenje i istraživanje. Brojalicama i dječjim pjesmicama prvi se put susreću sa stihovima i rimom, odnosno poezijom te je to poticaj za njihovo samostalno stvaralaštvo. Ukoliko odgajatelji i roditelji ne shvaćaju ulogu slikovnice u dječjem razvoju gubi se njezina vrijednost u procesu odgoja i obrazovanja. U današnje vrijeme sve je više istraživanja vezano za slikovnicu i njezin značaj te bi ona trebala biti osnova za rad s djecom rane dobi. Možemo zaključiti da je kvalitetna slikovnica odraz odgojno-obrazovnih sadržaja koji se međusobno nadopunjuju te predstavlja određeni izazov, ali i poticaj (Šišnović, 2011).

4.1.Primjena slikovnice u raznim aktivnostima u vrtiću

Slikovnica u vrtiću može biti dio mnogih aktivnosti. U simboličkoj igri djeca putem slikovnica upoznaju svijet oko sebe i situacije iz svakodnevnog života. Igra uloga omogućuju im lakše upoznavanje svijeta koji ih okružuje i staranje poznatih veza. Jedna od čestih igara u vrtiću je i dramska igra u kojoj se koriste i scenske lutke. Najčešće su to one izrađene od strane djece te se mogu koristiti u više izvedbi dramskih djela. Djeca često improviziraju glumeći, a ova igra je važna jer djeca uče uskladiti priču i pokrete. Slikovnice bez teksta važan su poticaj djeci jer omogućuje da sama osmišljavaju priču pomoću ilustracija te potiču dječju maštu i kreativnost. Postavljanje pitanja djeci prije čitanja slikovnice razvija govor, razmišljanje, a sama radnja slikovnice dječju pažnju. Jedna od aktivnosti integracije slikovnice može biti u kojoj djeca glasovno imitiraju glasanje životinja, zvukove prijevoznih sredstava i drugo. Osim proze, odgajatelji moraju u aktivnosti uključiti i poeziju. Djeca lakše pamte tekst priče ukoliko je napisan u obliku dječje pjesmice ili brojalice, po mogućnosti rimovan. Svaka slikovnica djeci pruža novo iskustvo riječi, doživljaja, boja, zvukova, ali i igru. Navedene aktivnosti predstavljaju početak drugih koje nastavljaju logičnim slijedom. Aktivnosti koje nastanu

neplanirano, vođene dječjim interesom imaju veliku vrijednost u odgojno-obrazovnom radu. U aktivnostima u kojima je uključena slikovnica važno je pripremiti prostorno materijalno okruženje u skupini, kao i pozitivno ozračje među djecom (Šišnović, 2011).

Slika 21 Aktivnost izrade slikovnice u vrtiću¹⁵

4.2. Uloga roditelja u čitanju djeci

Čitanjem roditelji stvaraju emocionalan odnos s djecom. Na taj način ostvaruje se interakcija djeteta s roditeljima koja omogućuje zabavu, ali i rutinu. Dijete može biti voditelj aktivnosti čitanja, dok roditelj slijedi upute. Međusobno razmjenjuju ideje i stvaraju značenje. Roditelj tijekom čitanja prilagođava vokabular djetetovom razvoju, a nepoznate riječi pojašnjava i pojednostavljuje. Ovdje možemo govoriti o metodi istraživanja, odnosno roditelji istražuju znanje djeteta o jeziku. Na taj način dijete stvara ugodu prilikom susreta s knjigama i ljubav prema čitanju. Djeca imaju mogućnost shvaćanja značenja riječi u knjigama i prije nego ju mogu izgovoriti. Tijekom odrastanja znaju da se slikovnice sastoje od riječi i ilustracija koje se međusobno nadopunjuju. U poticanju djece na čitanje i razvijanju čitalačkih vještina postoje određeni koraci, a to su: evokacija, razumijevanje značenja i refleksija (Balič, Vonta, 2011).

¹⁵ Izvor: <https://www.vrtic-pcelica.molve.hr/images/2018/07/03/DSC09419.jpg> Pribavljeno 22.6.2021.

Slika 22 Roditelj čita djeci slikovnicu¹⁶

4.2.1. Evokacija

U ovom koraku važan je poticaj djeteta da govori o poznatoj temi. Važnost evokacije je uspostava osobnog znanja i povezivanja s novim. Dijete govori o onome što zna i na koji način razumije. U ovoj fazi upoznavanje djece sa slikovnicom postoje tri koraka koje odgajatelj mora provesti. Prvi korak je upoznavanje djece s naslovom, autorom i ilustracijama. Sljedeći korak je predviđanje sadržaja u kojem odgajatelji postavljaju pitanja poput: „ Tko je glavni lik u priči?“, „ O čemu govori priča?“. Uz pitanja važno je poticati djecu da objasne svoj odgovor postavljanjem dodatnih potpitanja. Zadnji korak je promatranje ilustracija slikovnice i zamišljanje nastavka radnje temeljem promatranih ilustracija. U ovome koraku djeca zamišljaju tijek zbivanja pomoću ilustracija, povezuju tekst sa slikama te nastavljaju priču svojim zamislima (Balič, Vonta, 2011).

4.2.2. Razumijevanje značenja

¹⁶ <https://miss7mama.24sata.hr/media/img/da/a2/5fb77965302f4dd38371.jpeg> Pribavljeno 22.6.2021.

U fazi razumijevanja značenja produbljuje se djetetov interes postignut u fazi evokacije te se dolazi do novih ideja vezano za radnju slikovnice. Odgajateljica interpretativno čita i naglašava dramatične elemente te na taj način djeci stvara ugodnu atmosferu za slušanje priče. Kako bi privukla pažnju djece prilikom čitanja, odgajateljica može uključiti tihu glazbu koja prati radnju ili glumiti radnju scenskim lutkama (Balič, Vonta, 2011).

4.2.3. Refleksija

U ovoj fazi djeca vlastitim riječima izražavaju svoje ideje o pročitanoj djelu. Djeca će najviše zapamtiti ono što im je poznato, nešto što su doživjeli i ono što ih zanima. Jako je važno da odgajatelj nakon čitanja priče raspravlja s djecom o radnji. Pitanja mogu biti razna: „ Je li vam se svidjela slikovnica?“, „ Što vam se najviše svidjelo?“, „ Koji vam se lik najviše svidio?“, „ Što biste vi napravili da ste glavni lik priče i zašto?“. Navedenim pitanjima potiče se dječje izražavanje i promišljanje o djelu. Slušanjem odgovora druge djece, dijete stvara naviku pažljivog slušanja i proširuje rječnik. Ova faza omogućuje suradničko učenje i integriranje novih informacija. Odgajatelji moraju organizirati kreativne aktivnosti povezane s pročitanim tekstom u kojima će djeca koristiti stečena znanja i povezivati ih s drugim, povezanim aktivnostima (Balič, Vonta, 2011). Odgajatelj ima zadatak upoznati roditelje s važnosti čitanja djeci od najranije dobi, kao i dobrobitima koje slikovnica pruža dječjem razvoju. Mnogi su načini informiranja roditelja, individualni razgovori, roditeljski sastanci, kutići za roditelje. Jednako tako, odgajatelji moraju omogućiti posudbu slikovnica iz skupine kako bi svaka odabrana slikovnica od strane roditelja bila razvojno primjerena djetetu. Poželjno je i uključivanje roditelja u aktivnosti povezane sa slikovnicom i čitanjem, primjerice izrada slikopriča ili čitanje priče djeci nakon popodnevnog odmora. U članku *Upoznavanje djece sa slikovnicom* autorice Balič i Vonta govore o jednoj metodi korištenja slikovnice, *ruksak slikovnica*. U ruksaku se nalaze slikovnica za dijete i stručna knjiga namijenjena roditeljima u kojoj se govori o temama odgoja i obrazovanja. Ruksaci putuju od skupine do roditelja, a cilj je potaknuti roditelje na redovitije čitanje djeci. Osim slikovnica, roditelji su počeli čitati više stručne literature. Ovom metodom stvara se veza između vrtića i kuće djeteta. Djeca u vrtiću razgovaraju međusobno o slikovnicama koje su im roditelji pročitali, ponavljaju zanimljive

rečenice i citiraju glavne likove. Na taj način razmjenjuju ideje, razmišljanja i motiviraju djecu da pročitaju više slikovnica.

Dijete će razviti naviku redovitog čitanja i ljubav prema knjigama ukoliko roditelj uključuje aktivnost čitanja u svakodnevne interakcije i uključuje razvojne karakteristike djeteta prilikom odabira slikovnica (Balič, Vonta, 2011).

5. PRIMJERI IZ PRAKSE: PRIPOVIJEDNE SLIKOVNICE PIKE VONČINE

Pika Vončina hrvatska je ilustratorica rođena u Zagrebu. Diplomirala je na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu te je ilustrirala više od četrdeset knjiga i više vlastitih autorskih slikovnica. 1999. godine osvojila je nagradu *Grigor Vitez* za ilustracije u knjizi *Čudnovate zgode šegrta Hlapića*, autorice Ivane Brlić Mažuranić. Za tekst i ilustracije u slikovnici *Emilija u Zemlji kotača* nagrađena je nagradom *Ovca u kutiji* (Verdonik, 2019). 2013. godine osvojila je nagradu *Koklop* za autorsku slikovnicu *Emilijina vrlo neobična pustolovina*. 2016. godine autorske slikovnice *Emilijina vrlo neobična pustolovina* i *4 godišnja doba* uvrštene su na listu najljepše oblikovanih hrvatskih slikovnica.¹⁷ Jednako tako suradnica je poznatim dječjim časopisima *Prvi izbor* i *Radost*. Od 2009. godine do 2018. objavila je osam pripovijednih slikovnica: *Emilija u Zemlji kotača* (2009), *Emilijina vrlo neobična pustolovina* (2012), *4 priče iz Zečje zemlje* (2014), *Putovanje tete Hilde* (2015), *Četiri godišnja doba* (2016), *Mačke* (2016), *Krokodili i ptica Sveznalica* (2017) i *Hildin povratak u kokošinjac* (2018) (Verdonik, 2019).

5.1. Priče o životinjama Pike Vončine

U slikovnicama Pike Vončine zastupljeno je antropomorfnu prikazivanje životinja koji predstavljaju glavne likove te one ne prikazuju svoje realne osobine, već se poistovjećuju s ljudima. Naime, one razmišljaju i komuniciraju poput ljudi, odijevaju se te žive u kućama. Prikazuju obitelji s puno članova. Mladunčad u pričama poistovjećuje se s djecom te se tako suprotstavljaju roditeljima, vole se igrati s drugom djecom i istražuju okolinu. U svakoj su prikazani događaji iz svakodnevnog života te e svaka obitelj može pronaći u njima (Verdonik,

17

https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwixtuLdgorxAhXKlIsKHee_CVoQFjAAegQIAhAD&url=https%3A%2F%2Fwww.mala-zvona.hr%2Fproduct-author%2Fpika-voncina%2F&usg=AOvVaw12n8PphAlN6fggo_UXU_Ps Pribavljeno 29.6.2021.

2019). Zaključak jest da su životinje u slikovnicama konstrukti, verbalni, vizualni i tekstualni, a ne samo preslike čovjeku neovisnog svijeta životinja ((Hameršak i Zima, 2015)

5.1.1. Emilija u Zemlji kotača

Slikovnica *Emilija u Zemlji kotača* govori o ovčici Emiliji i njezinoj velikoj obitelji. Emilija voli jesti. Raste sve više svaki dan i jednog dana odluči reći „ne“ svojim roditeljima. Njezina pustolovina počinje kada odlazi u šetnju sama te dolazi u Zemlju kotača kako bi pronašla novi kotač za svoju najdražu igračku, ovčicu Mili. U pustolovini joj pomaže ptica Sveznalica te Emilija dolazi do cilja. Na kraju se ponovno javlja ptica Sveznalica koja progovara o životopisu autorice Pike Vončine. Ovdje je prisutno pripovijedanje izvan i pored autora, odnosno antimetalepsa (Verdonik, 2019). Slova u slikovnici pisana su velikim tiskanim slovima, a sama priča ispričana je verbalnim i vizualnim stilom. Tekst je jednostavan te je primjeren početnim čitačima. Slike i tekst u interakciji su, a sva slika donosi motive koji se otkrivaju tek promatranjem. Međuovisnost likovnog i verbalnog izraza čini cjelinu kvalitetne i bogate slikovnice.¹⁸

Slika 13¹⁹

¹⁸

Izvor:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwj_3VsorxAhWQ14sKHVvkD18QFnoECAMQAA&url=https%3A%2F%2Fmvinfo.hr%2Fknjiga%2F5900%2Femilija-u-zemlji-kotaca&usg=AOvVaw3GzyUuJKGQkh2sz_DFo2km Pribavljeno 29.6.2021.

¹⁹ Izvor: https://www.mvinfo.hr/_mvshop/public/data/image/1/4786.jpg Pribavljeno 29.6.2021.

20

5.1.2. Emilijina vrlo neobična pustolovina

U slikovnici *Emilijina neobična pustolovina* pripovjedač pripovijeda o snu ovčice Emilije. Nakon zemlje kotača, Emiliju put vodi kroz zemaljska i nebeska prostranstva. Putem upoznaje raznoliko društvo, vesele prijatelje Vjetromira Kiša, Latice Korjenčić, Kapeka Vodomila i Kapljice Slanke. Zanimljiva je personifikacija likova, primjerice Vjetromir Kiša predstavlja kombinaciju vjetra i kiše. Najdinamičniji dio slikovnice jest onaj gdje se prožimaju verbalni i vizualni diskurs, odnosno riboskok. Na dvostranici su slike tiskane u smjeru obrnutom od kazaljke na satu, a prisutan je i unutarlikovni tekst. Na kraju priče ponovno se pojavljuje ptica Sveznalica koja u ulozi pripovjedača govori da je ovu priču saznala od Emilije i prepričala ju Piki, a nakon toga zaspala. Za kraj prepričava životopis autorice, kao i u prethodnoj slikovnici *Emilija u zemlji kotača* (Verdonik, 2019) .

20

Izvor:

https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwibOz-yYrxAhXCxYUKHWJtA98QFjAAegQIAhAD&url=https%3A%2F%2Fwww.malazvona.hr%2Fproduct%2Femilijina-vrlo-neobicna-pustolovina%2F&usg=AOvVaw0VOHQn_Gk1GVxHNsxc7Unl Pribavljeno 29.6.2021.

Slike 14 Emilijina vrlo neobična pustolovina²¹

5.1.3. Putovanje tete Hilde

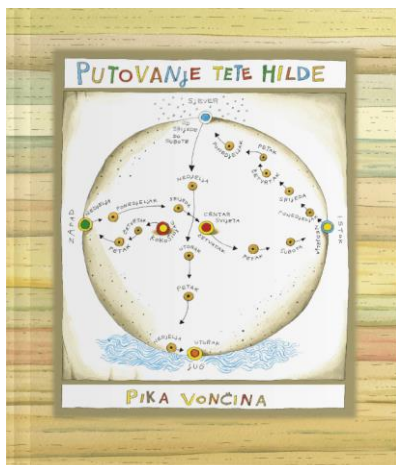
Ova autorska slikovnica Pike Vončine upoznaje čitatelje s kokoši Hildom, simpatičnom i znatiželjnom, koja započinje putovanje svijetom. Hildine pustolovine dočarane su slikama razglednica koje Hilda šalje svojim prijateljicama u kokošinjcu. Prijateljice su zabrinute jer je Hilda nenajavljeno otišla, ostavila im je poruku u kojoj objašnjava razloge zašto je morala otići. Putem upoznaje sestre bubamare, sveznajućeg puža i gusarskog kralja Gripibalda²². Uz likove upoznaje i mnoge čarobne krajeve poput zemlje ružičastih tulipana najsjeverniji sjever i središte svijeta. U jednoj od razglednica koju šalje opisuje susret s ovčicom Emilijom u Zemlji kotača, a ilustracije su identične onima iz slikovnice o Emiliji. Priča završava nedovršenim krajem, Hilda se nije vratila u kokošinjac, a prijateljice su sve više zabrinute. Razmišljaju da je Hildi

²¹ Izvor: <https://www.mala-zvona.hr/wp-content/uploads/2021/01/Emilijina-pustolovina-C.png> Pribavljeno 29.6.2021.

²² Izvor: https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjwrc3_uIrxAhWl_CoKHRcIDAIQFjAAegQIAhAD&url=https%3A%2F%2Fwww.mala-zvona.hr%2Fproduct%2Fputovanje-tete-hilde%2F&usg=AOvVaw0QHjJDsUVQajLx4JaYC8Ab Pribavljeno 29.6.2021.

možda postala gusarica, a lik Hilde pojavljuje se kasnije i u slikovnicama iste autorice Mačke i Hildin povratak u kokošinjac (Verdonik, 2019).

Slika 15.- slikovnica Putovanje tete Hilde²³

²³ Izvor: <https://www.mala-zvona.hr/wp-content/uploads/2021/01/Putovanje-tete-Hilde-C.png>
Pribavljeno 29.6.2021.

6. RODITELJI I SLIKOVNICE

Roditelji moraju djetetu pružiti mogućnost da ono samo odabere slikovnicu koju želi čitati. U današnje vrijeme veliku važnost imaju problemske slikovnice koje pomažu djeci u nošenju s raznim neugodnim životnim situacijama, kao što su rastava roditelja, odlazak u bolnicu, dolazak mlađeg brata ili sestre, prihvaćanje djece s teškoćama u razvoju i slično. Čitanjem takvih slikovnica djeci je lakše prihvatiti problemske situacije. Redovitim čitanjem dijete će uvidjeti ljepotu knjiga te će naučiti da ih moramo čuvati kako bi i ostala djeca mogla koristiti .

Za djecu ranije dobi poželjno je odabrati slikovnicu s jednostavnim tekstom i šarenim ilustracijama, kao i one stihovane kako bi dijete što lakše zapamtilo tekst. Djeca vole pjesmu i oponašati zvukove raznih životinja. Ukoliko redovito čitamo djeci prije spavanja, ona će lakše zaspati i imati ljepše snove.

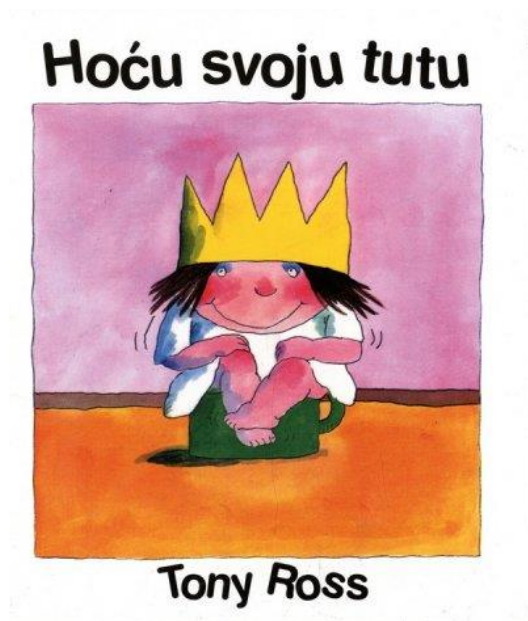
Djeca predškolske dobi vole slikovnice koje im pomažu u istraživanju svijeta koji ih okružuje. Čitanjem oslobađaju svoju maštu te potiču kreativnost. Jednako tako, od velike važnosti su i priče za laku noć, razne bajke s kojima dijete otplovi u svijet snova. Primjer su *Najljepše bajke i priče* autora H. C. Andersena koje skrivaju 28 priča: *Kresivo, Kraljevna na zrnju graška, Palčica, Mala sirena, Carevo novo ruho, Postojani kositrejni vojnik, Ružno pače, Djevojčica sa šibicama, Stara ulična svjetiljka* i druge. Navedene priče prenose se s generacije na generaciju te su obilježile puno djetinjstva, a svatko od nas će se zasigurno rado prisjetiti nekih navedenih slikovnica. Djetetu je potrebno čitati od rođenja, a roditelji moraju odabrati kratke slikovnice napisane jednostavnim vokabularom kako bi djetetu bile razumljive. Tijekom čitanja poželjno je da dijete pažljivo prati i postavlja pitanja, time nam pokazuju da mu je izabrana slikovnica zanimljiva i da promišljaju o radnji. Slušanjem kako im čitamo, djeca vježbaju slušati. Kako bi probudili što veću dječju zainteresiranost, moramo im postaviti pitanja prije čitanja i nakon kako bi provjerili koliko su pažljivo slušali.²⁴

²⁴ <http://www.kgz.hr/hr/za-djecu-i-mlade/knjige-za-djecu-i-mladez/sto-citati-predskolcu-roditelji/2611>

6.1. Slikovnice za vrtićku dob

U nastavku će biti navedene neke od slikovnica primjerene ranoj vrtićkoj dobi. Sve su one problemske te je cilj približiti djeci pojedini problem kako bi shvatili da uvijek postoji rješenje, samo se moramo potruditi. Slikovnica *Hoću svoju tutu* govori o princezi koja je dovoljno velika da joj pelene više ne trebaju te ju cijeli dvor podri u cilju. Slikovnicu krasi bogate ilustracije te je zato posebno privlačna mlađoj djeci.

Slika 16 slikovnica *Hoću svoju tutu*²⁵

Slikovnica *Čarli nikome ne daje svoje igračke* (Thierry Courtin, 2005) govori o dječaku koji je bio sebičan i nije htio posuditi igračke drugoj djeci. Shvatio je da ako bude i dalje sebičan, druga djece se neće družiti s njim niti posuditi svoje igračke. Nakon toga odluči da je ljepše dijeliti i biti prijatelj, nego se igrati sam. Osim navedene slikovnice postoji cijeli niz o dječaku Čarliju i problemima s kojima se susreće te je svaka primjerena djeci.

Slika 17 slikovnica *Čarli nikome ne daje svoje igračke*²⁶

²⁵ Izvor: [http://www.knjigolov.hr/slike/slika5027\).jpg](http://www.knjigolov.hr/slike/slika5027).jpg) Pribavljeno 29.6.2021.

²⁶

Izvor:

<https://shop.skolskajniga.hr/media/catalog/product/cache/1/image/9df78eab33525d08d6e5fb8d27136e95/0/6/060294.jpg> Pribavljeno 29.6.2021.

Vuk koji je htio biti druge boje (Petra Matić, 2019) je priča o vuku koji nikako nije prihvaćao svoju crnu boju, već je htio biti poput drugih životinja. Isprobavao je tako sve boje dok se nije umorio i zaključio da mu najljepše stoji njegova crna boja. Čitanjem djeca dobivaju poruku kako je svatko od nas jedinstven te da se nikada ne smijemo uspoređivati s drugima.

Slika 18 slikovnica *Vuk koji je htio biti druge boje*²⁷

Zebra koja je izgubila pruge (Jedda Robaard, 2016) priča je o zebri koja se budi bez svojih pruga i nikako ih nije mogla pronaći. Na kraju su se pruge vratile tek kad se zebra okupala. Ova

²⁷ Izvor: <https://znanje.hr/product-images/b91ecf8a-fcdc-48b9-89af-a5ae7a872a78.jpg>
Pribavljeno 29.6.2021.

slikovnica govori djeci da moraju paziti na osobnu higijenu kako bi uvijek bili čisti. Slikovnica je još zanimljivija zbog svojih prozorčića koje tijekom čitanja djeca otvaraju.

Slika 19 slikovnica *Zebra koja je izgubila pruge*²⁸

Pričaj (Dick Brun, 2003) je slikovnica iz serijala o zečici Miffy. Zanimljivost ove slikovnice jest u tome što nema teksta, već su samo navedene ilustracije dječaka i njegovog puta prema vrtiću. Ovakva slikovnica pruža djeci mogućnost kreativnog izražavanja jer sama smišljaju priču prema ilustracijama u slikovnici.²⁹

Slika 20 slikovnica *Pričaj*³⁰

²⁸ Izvor: <https://mozaik-knjiga.hr/wp-content/uploads/2016/11/Zebra-koja-je-izgubila-svoje-pruge.jpg> Pribavljeno 29.6.2021.

²⁹ <https://www.mvinfo.hr/clanak/citajte-djeci-slikovnice-za-djecu-do-3-godine>

³⁰ Izvor: https://lh3.googleusercontent.com/proxy/4gqMgs5rKq559IKTZjytIXypk9Ar_IuswqQm8PC396hjA0fBnxO3h0DBsjvOEoq_8fk_v8Uejpwws2Zi Pribavljeno 29.6.2021.

Pričaj!

Dick Bruna

7. ULOGA SLIKOVNICE U ŽIVOTU DJETETA

Čitajući slikovnicu dijete otkriva svijet oko sebe. Poznato je da je upravo slikovnica prva knjiga s kojom se dijete susreće te ona pomaže u odgoju i obrazovanju djeteta. Mnogo je uloga slikovnice u dječjem razvoju, no jedna od važnijih je spoznajna uloga slikovnice kojom djeca spoznaju sebe, svijet koji ih okružuje te im pomaže u svakodnevnim životnim situacijama, primjerice odlasku u vrtić. Čitanjem djeca uče kako izraziti svoje osjećaje te primaju nova iskustva. Uz spoznajnu ulogu, važne su i socijalizacijska i iskustvena, a na kraju i estetska kojom djeca dobivaju osjećaj za lijepo (Šišnović, 2011.). Čitajući dijete se zabavlja maštajući te ovdje možemo prepoznati zabavnu ulogu slikovnice, a moramo naglasiti i društvenu ulogu jer čitanjem dijete uči o ljudskim vrijednostima. Uči o solidarnosti, odgovornosti i svojem identitetu koje će mu kasnije pomoći u stvaranju međuljudskim odnosima i socijalizaciji općenito (Šišnović, 2011.). Navedene vrijednosti zagovara i *Nacionalni kurikulum* kojima daje osobitu pozornost.³¹

7.1. Vrednovanje odgojno-obrazovne vrijednosti slikovnica

Poznata je velika uloga slikovnica u odgoju i obrazovanju djece te je u današnje vrijeme prisutno mnogo izdanih slikovnica. Prilikom odabira slikovnica treba paziti na njezinu primjerenost dječjoj dobi, njegovim interesima i sposobnostima. Posebno je važno da format, sadržaj i materijal od kojeg je izrađena slikovnica odgovara djetetu rane dobi kako se ono ne bi ozlijedilo te kako bi moglo i samostalno čitati. Stoga slikovnica mora sadržavati oble rubove, debele kartonske stranice ili savitljive poput harmonike, velike ilustracije i slova i na kraju i sadržaje koje će privući dječju pažnju, prozorčice, zvučne efekte i slično. Poželjno je da stranice budu velikog formata, kao i tekst koji je u dječjoj slikovnici jednostavan, djeci razumljiv, maštovit, ali i pravopisno točan. Sadržaji slikovnice moraju biti u skladu s osnovnim načelima pedagogije, a to je da čitajući slikovnice djeca prepoznaju poznate pojmove koji ih vode do nepoznatih, složenijih pojmova. Slikovnica pozitivno utječe na dječji razvoj ukoliko su njezini sadržaji umjetnički i pedagoški usklađeni (Šišnović, 2011.).

³¹ Društveno-kulturne i odgojno-obrazovne vrijednosti (Nacionalni kurikulum, 2010).
Pribavljeno 29.6.2021.

8. SLIKOVNICE U VRTIĆU

Velika je uloga odgajatelja u kreiranju poticaja i provođenju aktivnosti u svrhu poticanja razvoja govorno-jezičnih sposobnosti djece. Provođenjem aktivnosti između odgajatelja i djeteta stvara se socioemocionalna veza koja se svakodnevno razvija uspostavljanjem komunikacije. Važno je da odgajatelj organizira različite aktivnosti u svrhu uspostavljanja verbalne komunikacije s djecom. Na taj način razumije njihov govor. Aktivnosti koje su vođene interesima djece prirodno motivira dijete za korištenje govora u različitim načinima. Komunikacija odgajatelja i djeteta odvija se praktičnim aktivnostima, a jedna od važnijih aktivnosti jest zajedničko čitanje slikovnica. Komunikacija između odgajatelja i djeteta važna je jer potiče razvoj govora djeteta (Petrović-Sočo, 1997). Mnogi vrtići provode svakodnevne aktivnosti povezane sa slikovnicom i čitanjem, a u nekima su provedeni i cijeli projekti vezani za isto. U nastavku ćemo navesti neke od zanimljivih projekta provedeni u zajedničkim aktivnosti odgajatelja i djece, a u neke su uključeni i roditelji djece.

Slika 23 aktivnost u vrtiću povodom Mjeseca knjige³²

8.1. Projekt „ U svijetu priča“

³² Izvor: <https://dvc-mali-losinj.hr/wp/wp-content/gallery/zvoncici-mjesec-knjige/slika-1.jpg>
Pribavljeno 29.6.2021.

U dječjem vrtiću *Cvrčak* u gradu Kninu odgajateljice Zdenka Pelikan i Katarina Vidović obilježile su mjesec knjige u svojoj odgojno-obrazovnoj skupini *Tratinčica*. Provele su projekt kojim su željele potaknuti djecu na čitanje slikovnica od najranije dobi. Cilj projekta bio je integrirati slikovnice u svakodnevni rad skupine i na taj način utjecati na cjelokupni razvoj djece. Zadaće projekta su bile: razvoj govora i bogaćenje vokabulara, poticanje izražavanja mišljenja i zaključivanje, poticanje suradnje i komunikacije među djecom, prepoznavanje osjećaja druge djece, razvijanje mašte i kreativnosti igrom i pričom, a na kraju i samu ljubav prema knjigama i čitanju. Provedene aktivnosti u mjesecu slikovnice bile su: *Formiranje centra knjižnice, Posjet školskoj knjižnici, Posjet gradskoj knjižnici i učlanjivanje, Izrada raznih lutki, Posjet kazališnim predstavama, Izrada kazališta, Slikopriče, Izložba dječjih radova, Izrada plakata na odabrane teme, Izrada slikovnica, Scenski prikaz priča*. Najzanimljivije aktivnosti djeci su bile: *Knjižnica u sobi, Ispričaj priču, Prijatelji nam pričaju, Igre aplikacijama slova, Posjet školskoj knjižnici, Pričaonica u sobi, I ja želim ispričati priču, Boje nam pričaju, Izrada raznih plakata, Posjet knjižnici, Učlanjivanje u Narodnu knjižnicu, Naše priče, Izrada raznih lutki, Naše kazalište, U posjetu kazališnim predstavama, Dramatizacija priča, Tratinčicina putujuća pričaonica*. Suradnja s roditeljima odvijala se putem radionica kazališnih lutaka, izdvedbom putujuće priče te putem kutića za roditelje, dok je suradnja sa društvenom zajednicom odvijena putem Narodne knjižnice. Djeca su tijekom ovog mjeseca aktivnosti sama birala priče i zahtijevala svakodnevno čitanje³³.

8.2. Aktivnost u Dječjem vrtiću Radost

U Dječjem vrtiću *Radost* u gradu Zagrebu, u mješovitoj skupini *Maline* slikovnice se nalaze u svakom centru prostorije. Nalaze se čak i u garderobi kako bi ih i roditelji vidjeli. Odgajateljica i mentorica Dječjeg vrtića *Radost*, Kristinka Kunc u članku *Slikovnice kao blago* o posebnoj važnosti slikovnica. Napominje da pri odabiru slikovnica treba uvažiti dječje želje i interese. Navodi kako dječaci u skupini najviše vremena provode u građevnom centru. Prilikom konstruiranja posežu za slikovnicama koje sadrže instrukcije za građenje i enciklopedije u kojima se nalaze ilustracije i zanimljivosti o raznim konstrukcijama, piramide, tornjevi. Dječje zanimanje o navedenim predmetima možemo produbiti integriranjem njihovih konstrukcija s egipatskim piramidama, Eiffelovim tornjem, tornjem u Pisi. Nakon povezivanja

³³ <http://www.dvcvrcek.hr> Pribavljeno 29.6.2021.

i promatranja možemo djeci postaviti razna pitanja o tome jesu li čuli prije o promatranom predmetu, čitali, jesu li bili u tome gradu u kojem se nalazi. U tom trenutku važna je uloga odgajatelja da dodatno motivira dijete na postavljanje pitanja, razumijevanje i učenje novih sadržaja povezivanjem. U obiteljskom centru djeca se igraju igra uloga te djeca u ulozi roditelja, čitaju lutkama ili djeci koja glume njihovu djecu. Slikovnice su posložene po dobi djece, od slikovnih pa do onih pisanih malim formalnim slovima kako bi djeca mogla samostalno čitati i u interakciji mlađe djece sa starijom. Sva djeca u skupini *Maline* rado listaju i čitaju slikovnice te znaju kako ih očuvati. Odgajateljice djecu od polaska u vrtić uče kako razviti pravilan odnos prema knjigama, a one same moraju biti model djeci kako bi ih ona imitirala. Osjećaju tada sve blagodati koje knjige pružaju. prije i nakon svakodnevnih obaveza dijete poseže za njom. Nakon buđenja, prije i poslije jela, prije spavanja i drugih aktivnosti djeca posežu za slikovnicama. Biraju slikovnicu koju žele pročitati ili koja će im biti pročitana. U interakciji s drugom djecom razgovaraju o poznatim slikovnicama, razmjenjuju mišljenja i osjećaje. U skupini ovog vrtića čitanje slikovnica poznati je ritual te djeca sjednu, ispruže se i nestrpljivo čekaju odgajateljicu da krene pričati željno iščekivanu priču. U tišini djeca spremno čekaju sretan završetak priče. No dječak iz skupine tada je zaključio da nemaju baš sve priče sretan završetak. U raspravu su se uključila i ostala djeca. Drugi dječak upitao je prvog koja to priča nema sretan kraj. Na to će prvi dječak da *Djevojčica sa žigicama* nema sretan kraj. Drugi dječak spremno je odgovorio da je kraj ipak sretan jer djevojčica nije imala sreće na zemlji, a ostvarila joj se želja da ju baka koju je toliko voljela spasi. Djevojčica se složila da je ovo priča sa sretnim završetkom.³⁴

Postoje, dakako i slikovnice pisane u stihovima. Djeci najzanimljivije su one humorističkog karaktera, a među poznatijima je i slikovnica *Kako živi Antuntun* autora Grigora Viteza. Poznata je i slikovnica autora Luke Paljetka *Miševi i mačke naglavačke* koja na zabavan način opisuje zgone miševa i mačaka. Poseban dan u ovom vrtiću je *Dan Antuntuna* kada djeca zajedno s roditeljima odabiru odjeću u kojoj će doći tog dana u svoju skupinu. Nakon toga djeca zajedničkim snagama osmišljavaju razne zgone i nezgode jednog Antuntuna. U ovoj vrtićkoj skupini osim slikovnica čitaju se i pjesme kako bi djeca zavoljela stihove. Tijekom provedbe projekta *Šuma*, odgajateljice su odabrale pjesmu Dragutina Tadijanovića, *Pozdrav šumi*. Kako bi se djeca što više zainteresirala za slušanje pjesme, odgajateljica ju je pročitala na velikom hrastovom panju. Nakon toga svako dijete je stalo na panj i reklo neku riječ povezanu sa šumom ili riječ koju su zapamtili iz pročitane pjesme. U poslijepodnevnim satima na čitanje i slušanje

³⁴ <https://hrcak.srce.hr/file/183400>

priča pozvani su i roditelji, kao i bake i djedovi. Svaki dan priču čita jedan roditelj, a djeca su uzbuđena ukoliko je toga dana na redu upravo njihov roditelj.

Djeci se posebno svidjela knjiga *Čudnovate zgode šegrta Hlapića*, a često su se i poistovjetili s glavnim likom i njegovim zgodama. Upravo ovom činjenicom možemo zaključiti da je slikovnica važno odgojno sredstvo. Djeca imitiraju glavne likove, uče o moralnim vrijednostima i da na kraju dobro uvijek pobjedi. Jednako tako, osnažuju svoje socijalne vještine, posebice prilikom rješavanja sukoba. Kako se djeci jako svidjela navedena knjiga, odgajateljice su odlučile da će zajedničkim snagama izraditi vlastitu slikovnicu o glavnome liku. Djeca su samostalno slikala ilustracije i osmišljavala tijek priče. Pri završetku, slikovnicu su plastificirali te stavili na police s ostalim slikovnicama, u centru početnog čitanja i pisanja.

8.3. Dječji vrtić Žirek

Tijekom mjeseca knjige koji se obilježava od 15. listopada do 15. studenog u Dječjem vrtiću *Žirek* odgajateljice su provodile mnoge aktivnosti na temu slikovnica. Neke od aktivnosti su: organizacija dječjeg kutića čitanja, čitanje raznih slikovnica, prepričavanje glavnih dijelova radnje slikovnice, organizacija dječjeg kazališta i dramatizacija pomoću scenskih lutaka te slikanje najzanimljivijih dijelova priče raznim likovnim tehnikama. Odgajateljica u ovome vrtiću, Petra Petak navodi da je djetetu potrebno čitati od rođenja. Na taj način dijete se emocionalno veže za osobu koja mu čita i ono će razviti naviku čitanja, ali i odgovoran odnos prema knjigama općenito. Na kraju navodi nekoliko savjeta na koji način čitati djetetu. Neki od savjeta su da je potrebno mirno mjesto za čitanje slikovnice kako bi se dijete osjećalo ugodno. Važno je uključiti dijete tijekom čitanja postavljanjem raznih pitanja vezanih za radnju. Potrebno je držati slikovnicu ispred djeteta kako bi moglo pratiti ilustracije i tekst. Prve slikovnice koje čitamo djetetu moraju biti jednostavnije i kraće radnje kako bi se ono priviklo pratiti radnju. Prilikom čitanja poželjna je dramatizacija radnje od strane čitatelja, primjerice oponašanje glasanja životinja i sl. Često dijete zahtjeva da mu se ponovno pročita ista priča jer na taj način razvijaju pamćenje³⁵.

35

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiR2v_Yu4bxAhXKq4sKHeIaC1QQFnoECAQQA&url=https%3A%2F%2Fwww.dv-zirek.hr%2Fnovosti_detaljno.asp%3Fpage%3D39&usg=AOvVaw2BP8p7rbbIH-URPztAfih Preuzeto: 1.6.2021.

8.4. Slikovnica kao igračka

Odgajateljica vrtića *Srdoči*, Irena Blečić Kauzlarić navodi da je slikovnica prvo likovno i literarno djelo s kojima se dijete susreće. Ona je prva knjiga kojom se otvara svijet književnosti. Čitajući djeci izgrađujemo osjećaj bliskosti i stvara se emocionalna povezanost. Uključivanjem djece prilikom čitanja postavljanjem raznih pitanja utječemo na njihov cjeloviti razvoj. Slikovnica je poticaj djetetu na igru i svakodnevno veselje. Velika je uloga odgajatelja u odabiru kvalitetne slikovnice. Ona mora odgovarati pedagoškim i estetskim kriterijima, mora sadržavati kvalitetan tekst i ilustracije, mora odgovarati znanjima, sposobnostima, interesima i potrebama djeteta. Provedeno je istraživanje putem ankete u kojoj su sudionici bili upravo roditelji djece.

9. ZAKLJUČAK

Slikovnica predstavlja prvu knjigu s kojom se dijete susreće i koja se promatra unutar dječje književnosti. Ona je poticaj za provedbu mnogih aktivnosti, ali i projekata koji se provode u sklopu odgojno-obrazovnog rada, a u svrhu poticanja cjelokupnog razvoja djece. Velika je uloga odgajatelja u odabiru kvalitetne slikovnice i pri njenom integriranju u svakodnevni rad. Važno je djeci čitati od rođenja i pružati svakodnevni dodir sa slikovnicom kako bi od rane dobi razvili ljubav prema čitanju i knjigama općenito. Potrebno je uskladiti umjetničku s pedagoškom vrijednosti slikovnice kako bi ona pozitivno utjecala na razvoj djeteta. U današnje vrijeme veliki je broj objavljenih slikovnica koje obiluju šarenim ilustracijama i zanimljivim pričama. Jedna od poznatijih autorica i ilustratorica je Pika Vončina, poznata po svojim slikovnicama u kojima su glavni likovi životinje koje dobivaju ljudske osobine. Svaka slikovnica govori o životnim situacijama te se djeca i roditelji mogu pronaći u nekima poput dječjeg neposluha, roditeljske brige i stvaranje prijateljstva. Važne su i problemske slikovnice čija je uloga pomoći djetetu u rješavanju životnih problema kao što su rastava roditelja, odlazak u vrtić, upoznavanje novih prijatelja, odvikavanje od dude i mnoge druge. Slikovnicom dijete upoznaje sebe, svijet što ga okružuje i ona je jedno od važnih sredstava u procesu odgoja i obrazovanja. Čitajući djeca uče izraziti svoje osjećaje, razmišljanja i stvaraju nova iskustva. Slikovnica bi trebala biti sastavni dio mnogih aktivnosti djece i roditelja i djece i odgajatelja, a njezina glavna uloga jest pružiti djecu igru i zabavu. Važno je usaditi djeci od najranije dobi naviku čitanja kako bi oni razvili ljubav prema čitanju i knjigama tijekom cijeloga života.

10. LITERATURA I IZVORI

1. Batarelo Kokić, I. (2015). Nove razine interaktivnosti dječjih slikovnica. Izvorni znanstveni članak 64 (3), str. 377-398.
2. Čačko, P. (2000). Slikovnica, njezina definicija i funkcije. U: JAVOR, R. (ur.) Kakva knjiga je slikovnica. Zagreb: Knjižnice grada Zagreba, str. 12-17.
3. Martinović, I., Stričević, I., (2011). Slikovnica: prvi strukturirani čitateljski materijal namijenjen djetetu. Libellarium: časopis za povijest pisane riječi, knjige i baštinskih ustanova 4 (1), str. 39-63
4. Šišnović, I., (2011). Odgojno-obrazovna vrijednost slikovnice. Dijete, vrtić, obitelj: Časopis za odgoj i naobrazbu predškolske djece namijenjen stručnjacima i roditeljima 17 (66), str. 8-9
5. Kiš, M. i Pavić, S (2019.) Čitanje slikovnica od najranije dobi. Zagreb: Školski portal, Školska knjiga d.d. Dostupno na: <https://old.skolskiportal.hr/clanak/11848-pilot-projekt-nadziranog-cetkanja-zubi/> (pristupljeno 8.lipnja 2021.)
6. Batinić, Š., Majhut, B. (2001). Od slikovnjaka do vragobe, Hrvatske slikovnice do 1945. Zagreb: Hrvatski školski muzej.
7. Martinović, I., Stričević, I., (2011). Slikovnica: prvi strukturirani čitateljski materijal namijenjen djetetu. Libellarium: časopis za povijest pisane riječi, knjige i baštinskih ustanova 4 (1), str. 39-63.
8. Marijana Hameršak i Dubravka Zima: *Uvod u dječju književnost – Slikovnica* (str. 163-195), Leykam international d.o.o., Zagreb, 2015.
9. M. Verdonik: *Slikovnica, prva knjiga djeteta* (nastavni materijal), https://www.ufri.uniri.hr/files/nastava/nastavni_materijali/Verdonik_Predavanja_za_web_SP_KD.pdf
10. M. Verdonik: „Pripovjedne slikovnice Pike Vončine“, *Fluminensia: časopis za filološka istraživanja*, **31** (2019), 2; 399-412
11. O slikovnici, portal *Čitaj mi*, <https://www.citajmi.info/slikovnica/>

12. Interaktivne slikovnice namijenjene djeci, roditeljima i učiteljima: Put do svakog učenika postoji!, portal *Mama, tata, ja*, <https://www.mamatataja.hr/aktualno/interaktivne-slikovnice-namijenjene-djeci-roditeljima-i-uciteljima-put-do-svakog-ucenika-postoji/>
13. <http://www.kgz.hr/hr/za-djecu-i-mlade/knjige-za-djecu-i-mladez/sto-citati-predskolcu-roditelji/2611>
14. <https://www.citajmi.info/slikovnice/preporuke/>
15. <https://www.mvinfo.hr/clanak/citajte-djeci-slikovnice-za-djecu-do-3-godine>
16. Balič F., Vonta T., (2011.) Upoznavanje djece sa slikovnicama i knjigama. Dijete, vrtić, obitelj, 2-3., str., Razvojno - istraživački centar za obrazovne inicijative Korak po korak, Slovenija

PRILOZI

1. Slika 1. Izvor: <https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwibmLCP34fxAhVKAxAIHcs6CdwQFjAAegQIAxAD&url=https%3A%2F%2Fwww.mamatataja.hr%2Faktualno%2Finteraktivne-slikovnice-namijenjene-djeci-roditeljima-i-uciteljima-put-do-svakog-ucenika-postoji%2F&usq=AOvVaw1lGvm3RKBNQ2hbSbseGoBq>
Preuzeto: 9.6.2021
2. Slika 2.- Izvori: <https://th.bing.com/th/id/Rf393039c2f0081937cce7da21e58c05c?rik=i5V4R0JQosGtIQ&riu=http%3a%2f%2fupload.wikimedia.org%2fwikipedia%2fcommons%2f7%2f74%2fOrbis-pictus-001.jpg&ehk=JKfbQGYG49GKP%2b45t26nIelcdlH02kx%2f25U22cFa8QI%3d&risl=&pid=ImgRaw> Preuzeto: 9.6.2021
3. Slika 3.- Izvori: <https://digitalnezbirke.kgz.hr/rdfcgtv/rep/9/r6/kzm/9r6kzmc179z8.jpg>
Preuzeto: 3.6.2021.
4. Slika 4. Izvor: <https://hrcak.srce.hr/file/214217> Preuzeto: 3.6.2021.
5. Slika 5. Izvor: <https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcRq08QJTkD9JgReLRWLBhOnZk3wzljW1tKTW&usqp=CAU> Preuzeto: 19.5.2021.
6. Slika 6. Izvor: https://www.medix.hr/aploads/images/141/recenzije/Medix141_Page_230_Image_0001.jpg Preuzeto: 20.5.2021.
7. Slika 7. Izvor: <https://library.foi.hr/m3/s/20/n/2543--MX0001.JPG> Preuzeto: 25.5.2021.
8. Slika 8. Izvor: <https://koopertins.com/images/leporello-selber-machen-darauf-kleben-mit-dem-aktuellsten-b-C3-BCcher-e1491209467637.jpg> Preuzeto: 9.6.2021.
9. Slika 9 Izvor: https://www.felixliber.hr/wp-content/uploads/2021/01/zeko_perivo.jpg
Preuzeto: 9.6.2021.

10. Slika 10. Izvor: https://lafaboo.com/upload/catalog/product/2179/pol-pl-lilliputiens-duza-ksiazeczka-wielofunkcyjna_5f116acfb41e1.jpg Preuzeto: 8.6.2021.
11. Slika 11. Izvor: http://www.logovita.ba/6165-thickbox_default/kad-si-sretan-zvucna-slikovnica.jpg Preuzeto: 9.6.2021.
12. Slika 12. Izvor: <https://www.vrtic-pcelica.molve.hr/images/2018/07/03/DSC09419.jpg> Preuzeto: 9.6.2021.
13. Slika 13. <https://miss7mama.24sata.hr/media/img/da/a2/5fb77965302f4dd38371.jpeg> Preuzeto:
14. Slika 14. Izvor: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwj_3VsorxAhWQl4sKHVvkD18QFnoECAMQAA&url=https%3A%2F%2Fmvinfo.hr%2Fknjiga%2F5900%2Femilija-u-zemlji-kotaca&usg=AOvVaw3GzyUuJKGQkh2sz_DFo2km Preuzeto: 29.6.2021.
15. Slika 15. Izvor: https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwibLOz-yYrxAhXCxYUKHWJtA98QFjAAegQIAhAD&url=https%3A%2F%2Fwww.mala-zvona.hr%2Fproduct%2Femilijina-vrlo-neobicna-pustolovina%2F&usg=AOvVaw0VOHQn_Gk1GVxHNsxc7Unl Preuzeto: 29.6.2021.
16. Slika 16. Izvor: https://www.google.hr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjwrc3_uIrxAhWl_CoKHRcIDAIQFjAAegQIAhAD&url=https%3A%2F%2Fwww.mala-zvona.hr%2Fproduct%2Fputovanje-tete-hilde%2F&usg=AOvVaw0QHjJDsUVQajLx4JaYC8Ab Preuzeto: 30.6.2021.
17. Slika 17. Izvor: [http://www.knjigolov.hr/slike/slika5027\).jpg](http://www.knjigolov.hr/slike/slika5027).jpg) Preuzeto: 30.6.2021.
18. Slika 18. Izvor: <https://shop.skolskknjiga.hr/media/catalog/product/cache/1/image/9df78eab33525d08d6e5fb8d27136e95/0/6/060294.jpg> Preuzeto: 30.6.2021.
19. Slika 19. Izvor: <https://znanje.hr/product-images/b91ecf8a-fcdc-48b9-89af-a5ae7a872a78.jpg> Preuzeto: 4.7.2021.
20. Slika 20. Izvor: <https://mozaik-knjiga.hr/wp-content/uploads/2016/11/Zebra-koja-je-izgubila-svoje-pruge.jpg> Preuzeto: 4.7.2021.

21. Slika

21.Izvor:

https://lh3.googleusercontent.com/proxy/4gqMgs5rKq559IKTZjytIXypk9Ar_IuswqQm8PC396hjA0fBnxO3h0DBsjvOEoq_8fk_v8Uejpwws2Zi Preuzeto: 4.7.2021.

22. Slika 22. Izvor: <https://dvc-mali-losinj.hr/wp/wp-content/gallery/zvoncici-mjesec-knjige/slika-1.jpg> Preuzeto: 1.7.2021.